

Täysistunto

Perjantai 17.4.2026 klo 13.00—13.28

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi asevelvollisuuslain ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 72/2025 vp

Valiokunnan mietintö PuVM 1/2026 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.18 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Turvallisuus ei synny itsestään, se rakennetaan yhdessä — koulutuksessa, valmiudessa, varautumisessa — ja ennen kaikkea korkeasta halusta puolustaa omaa maataan. Suomalainen asevelvollisuusjärjestelmä on yksi maailman vahvimista juuri siksi, että se perustuu yhteiseen tahtoon ja vastuuseen.

Tässä esityksessä puretaan lainsäädännön esteitä, jotka ovat aiemmin rajoittaneet yksilön mahdollisuutta osallistua maanpuolustukseen. Muutos on oikeudenmukainen ja linjassa sen perusajatuksen kanssa, että jokaisella kansalaisella, joka haluaa osallistua kotimaamme puolustamiseen, tulee olla siihen mahdollisuus. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

13.19 **Heikki Autto kok:** Arvoisa puhemies! Tämänkin hallituksen esityksen osalta olemme jo toisessa käsittelyssä. Lain sisältö ehdittiin ensimmäisessä hyväksyä, mutta ehkä puolustusvaliokunnan puolesta lyhyesti haluan kiittää perustuslakivaliokuntaa, joka teki hyvän lausunnon meille puolustusvaliokuntaan tämän asian käsittelyn pohjaksi.

Esityshän tosiaan käsittelee kahta perusoikeuksien näkökulmasta tärkeää ulottuvuutta eli toisaalta sitä, miten lainsäädännössä selkiytetään ahvenanmaalaisten mahdollisuutta suorittaa asepalvelus, ja toisaalta sitä, miten toimitaan tilanteessa, jossa nykyinen uudehko lainsäädäntö sukupuolen vahvistamisesta on tuonut tilanteen, jossa esimerkiksi asepalvelusta suoritettaessa tai reservissä oltaessa sukupuoli vahvistetaan muuksi kuin mikä se on ollut siinä vaiheessa, kun palvelukseen on astuttu. Perustuslakivaliokunnan pienten huomioiden pohjalta on puolustusvaliokunta tosiaan pystynyt laatimaan mietinnön, jolla näitä asioita ja sääntelyn tilaa saadaan selkiytettyä ja tuotua tähän aikaan niin, että yhä useammalla suomalaisella on tosiaan mahdollisuus sekä perustuslaillinen velvollisuutensa että myös hieno mahdollisuutensa toteuttaa. Eli olemme jokainen maanpuolustusvelvollisia, ja tässä nyt sitten asiantilaa asepalveluksen suorittamisen osalta näitten lainsäädännön näkö-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2026 vp

kulmasta erityisten väestöryhmiemme kannalta sitten saadaan selkiytettyä niin, että edellytykset palveluksen suorittamiseen ovat myös juridisesti kunnossa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

13.21 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Ihan lyhyesti, jotta vielä kuulemme kollegoidenkin puheenvuorot:

Asevelvollisuuslaki ja tämä esitys naisten vapaaehtoisen asepalveluksen lain muuttamisesta vahvistavat suomalaisten mahdollisuuksia osallistua maanpuolustukseen, ja minun mielestäni nämä toimenpiteet ovat erittäin tervetulleita. Me olemme aiemmin korottaneet reservin yläikärajan 65:een. Me saamme näin hyvää osaamista entistä pidempään käyttöön. Nyt aloitamme kutsunnat koko ikäryhmälle, kokeilulla kolmella paikkakunnalla alkuun. Kutsumme sekä nuoret miehet että myös nuoret naiset kutsuntoihin ja tarjoamme ja kerromme mahdollisuuksia osallistua tähän yhteisen hienon isänmaamme puolustamiseen. Se on tärkeä laajennus.

Haluan nostaa yhden asian:

En anna periksi siinä, että toivon, että me saamme voimaan sen, että diabeetikot voivat osallistua omalta osaltaan vapaaehtoisesti maanpuolustukseen. Meillä on loistavia, hyviä esimerkkejä. Julkisuudessa taitaa olla meidän ministeri Matias Marttinen kertonut, että hän on suorittanut asepalveluksen ja käynyt reserviupseerikoulun. Ei ole ollut ongelmaa diabeetikolla tehdä sitä, ja näin on muuten monen muunkin kohdalla. Toivon, että tämä viesti nyt menee valiokuntamme puheenjohtaja Auton välityksellä eteenpäin ja myös laajasti yli hallitus—oppositio-rajojen, että annamme mahdollisuuden.

Ukraina on osoittanut hyvällä tai huonolla tavalla sen, että tarvitaan monenlaista osaamista. Kaikkien ei tarvitse olla laskuvarjojääkäreitä tai taistelusukeltajia, vaan joku voi ohjata dronea, voidaan tehdä monenlaista erilaista työtä tämän isänmaan hyväksi. Ja kuten esimerkkinä sanoin, niin iso osa diabeetikoista pystyy lääkityksensä kanssa suorittamaan tämän, ja kun heillä on tahto, niin meidän pitää se mahdollistaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

13.23 Pauli Kiuru kok: Arvoisa herra puhemies! Asevelvollisuus ja maanpuolustustahto ovat kaiken perusta. Tämä asevelvollisuuslain muutos osaltaan selkeyttää nykyistä oikeus-tilannetta ja parantaa esimerkiksi sukupuolten välistä tasa-arvoa.

Lisään tuohon edustaja Heinosen puheenvuoroon vielä: kunhan vielä saamme tämän hallitusohjelman kirjauksen ampumarataverkosta menemään eteenpäin. Siinä varmasti jää työtä seuraavallekin hallitukselle, mutta tavoite tuhannesta ampumaradasta on ilmeisesti hieman jäämässä jälkeen. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kari, olkaa hyvä.

13.24 Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Loppuvuodesta 2023 tein hallitukselle kirjallisen kysymyksen tästä ahvenanmaalaisten ihmisten mahdollisuudesta osallistua maanpuolustustyöhön. Ahvenanmaalaisten miesten asevelvollisuutta rajoittaa itsehallintolaki, ja ahvenanmaalaisten kotiseutuoikeus käytännössä esti — tai vielä tällä hetkelläkin estää — ahvenanmaalaisten miesten osallistumista aseelliseen palvelukseen täällä mantereella,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2026 vp

mutta nyt tällä lailla tämä ongelma korjataan. Olen siltä osin hyvin iloinen ja tyytyväinen, että hallitus tähän lakiesitykseen lähti, ja olen tätä hyvin lämpimästi matkan varrella luonnollisesti myös kannattanut.

Tämä antaa myös hyvän kuvan siitä, että maanpuolustukseen liittyvä työ ei ole sidottu kotiseutuun, ei kaupunkiin tahi maaseutuun, eikä tässä tapauksessa enää edes Ahvenanmaan itsehallintoon, vaan jokaisella asevelvollisuusikäisellä Suomen kansalaisella on mahdollisuus antaa myös oma panoksensa asevelvollisuuteen.

Tässä kollegojen puheenvuoroissa tuli monta muutakin hyvää asiaa esiin, muun muassa tämä diabeetikkojen mahdollisuus osallistua palvelukseen. Toivoisin, että vielä tätä asiaa tällä hallituskaudella tarkasteltaisiin. Tiedän, että muun muassa puolustusvaliokunnan yhteydessä eri kuulemisissa olemme usein myös asiaa läpikäyneet. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

13.26 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa puhemies! Täällä on erittäin hyviä puheenvuoroja käytetty. — Asevelvollisuuslain muutos on selkeä, ja on erittäin tärkeää, että molemmat sukupuolet osallistuvat kutsuntoihin, jolloin maanpuolustustahto ja -halukkuus tuodaan ja saadaan esiin ja sitä korostettua. Maanpuolustustyössä on monia mahdollisuuksia.

Täällä on nostettu esille myös se, että diabeetikot pääsisivät myös asepalvelukseen. Toki haluan tässä nostaa myös muita vastaavan tyllysiä sairauksia, sillä meidän tulee varsinkin näin ikäluokkien pienetessä hyvin tarkoin miettiä se, ettei me rajata maanpuolustuksesta ja asevelvollisuudesta ulos sellaisia henkilöitä ja nuoria, jotka pystyisivät siellä monia toimia tekemään. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pian alkavan suuren valiokunnan kokouksen vuoksi joudumme nyt keskeyttämään keskustelun ja asian käsittelyn.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.